

Zaaknummer: 2015/20920
Referentie: 2015/20986

Raadsvergadering d.d. 30 juni 2015 agendapunt 14

Aan:

De Gemeenteraad

Vries,

Portefeuillehouder:	mevr. Engels.
Behandelend ambtenaar:	mevr. A. Roubos
Doorkiesnummer:	0592 - 266 901
E-mail adres:	a.roubos@tynaarlo.nl
Bijlagen:	
	1. Raadsbesluit (bijgevoegd)
	2. Notitie "Accommodatiebeleid, kaders en scenario's per kern", juni 2015 (bijgevoegd)
	3. Memo "Onderzoek rekenkamercommissie onderwijshuisvesting", juni 2015 (bijgevoegd)

Onderwerp

Accommodatiebeleid: Kaders en scenario's per kern

Gevraagd besluit

1. Kennis nemen van de notitie 'Accommodatiebeleid, kaders & scenario's per kern, gemeente Tynaarlo, juni 2015'.
2. Instemmen met de kaders voor de nieuwe invulling van het accommodatiebeleid zoals opgenomen in de notitie, paragraaf 2.2.
3. Instemmen met de geschetste koers per kern zoals opgenomen in de notitie, hoofdstuk 3.
4. Het college opdracht geven voor 1 oktober 2015 besluitvorming voor te bereiden voor het HVP 2015 en HVP 2016 op basis van de in de notitie "Accommodatiebeleid, kaders en scenario's per kern" gepresenteerde lijn.
5. Het college opdracht geven een dekkingsvoorstel voor het accommodatiebeleid voor te bereiden op basis van de kaders en de koers zoals geschetst in de notitie 'Accommodatiebeleid, kaders & scenario's per kern, gemeente Tynaarlo, juni 2015' en hierbij de resultaten te betrekken van:
 - het onderzoek naar de mogelijkheden voor de aanpak van de verouderde binnensportaccommodaties in Eelde-Paterswolde;
 - het onderzoek naar de mogelijkheden en kosten van renovatie gymzaal Tynaarlo versus nieuwbouw;
 - het onderzoek naar de staat van onderhoud van de schoolgebouwen van obs de Schuthoek en CBS Jonglaren;
 - de uitwerking van de financiële denkrichtingen ten behoeve van het creëren van extra financiële ruimte voor het accommodatiebeleid.
6. Een voorbereidingsbudget van € 36.000,- beschikbaar stellen aan de schoolbesturen van het basisonderwijs ten behoeve van kosten bouwvoorbereiding en dit dekken uit de reserve IAB.
7. Kennis nemen van bijgevoegde memo naar aanleiding van het "Onderzoek rekenkamercommissie onderwijshuisvesting" d.d. juni 2015.

Wat willen wij hiermee bereiken?

De notitie *“Accommodatiebeleid, kaders en scenario’s per kern”* schetst in het kader van de herijking van het IAB een nieuw perspectief voor de aanpak van de verouderde accommodaties in de gemeente Tynaarlo.

Voor de kernen Vries, Tynaarlo en Eelde-Paterswolde worden mogelijke scenario’s geschetst. Voor Zuidlaren moet nog een (integraal) plan worden opgesteld.

In de nieuwe aanpak komt de focus te liggen op het realiseren van passende onderwijshuisvesting in plaats van multifunctionele accommodaties. Dit betekent dat de regie, verantwoordelijkheid en bevoegdheid bij de schoolbesturen ligt om vanuit hun deskundigheid, samen met andere partijen, invulling te geven aan de realisatie van nieuwe schoolgebouwen en het 7-7 beleid. In lijn hiermee krijgen de schoolbesturen het normbedrag voor nieuwbouw. Op basis hiervan kunnen de schoolbesturen aan de slag om te komen tot nieuwe huisvesting van de verouderde schoolgebouwen; in eerste instantie in de dorpen Vries, Tynaarlo en Eelde-Paterswolde (en in een latere fase ook voor Zuidlaren).

Schoolbesturen kunnen zelf bepalen of ze de nieuwe schoolgebouwen realiseren via nieuwbouw dan wel via vernieuwbouw. Voorwaarde is wel dat er nieuwbouwkwaliteit gerealiseerd wordt (pand minimaal 60 jaar weer inzetbaar). Voor een nadere invulling van de afzonderlijke schoollocaties wordt verwezen naar de notitie *“Accommodatiebeleid, kaders en scenario’s per kern”, juni 2015*.

Voor Zuidlaren zit slechts een deel van de gemeentelijke accommodaties in de huidige IAB-programmering, te weten De Ludinge (dorpshuis en gymzaal), CBS Jonglaren en OBS De Schuthoek. De overige accommodaties stonden in de planning om vanaf 2018 aangepakt te worden. Voor Zuidlaren wordt nu voorgesteld om in 2016 één overkoepelend plan op te stellen, waarbij alle verouderde accommodaties betrokken worden. In dit plan ligt het primaat bij onderwijshuisvesting. Zuidlaren kent relatief veel kleine scholen. De voorgestelde aanpak vergroot de mogelijkheden om tot duurzame oplossingen te komen.

Omdat de onderhoudsstaat van OBS De Schuthoek en CBS Jonglaren dusdanig slecht is, wordt voor deze gebouwen zo snel mogelijk onderzoek uitgevoerd naar de staat van het gebouw.

De gemeente houdt zelf de regie op de aanpak van de verouderde binnensportaccommodaties.

Voor Vries wordt voorgesteld sporthal de Kamp aan te passen, zodat de basisscholen hier terecht kunnen voor hun gymonderwijs en gymzaal de Fledders gesloopt kan worden. Deze laatstgenoemde accommodatie is verouderd en zou bij voortgezet gebruik gerenoveerd moeten worden/nieuwbouw moeten krijgen. Sporthal De Kamp kent met name overdag onderbezetting en heeft dan ook voldoende capaciteit om het gymonderwijs en de sportverenigingen van Vries te faciliteren.

Voor Tynaarlo wordt gestreefd naar behoud van de gymzaal in het dorp. In het verlengde hiervan wordt voorgesteld de mogelijkheden van renovatie versus nieuwbouw te laten onderzoeken.

Voor Eelde-Paterswolde is de inzet altijd geweest dat sporthal de Marsch gesloopt zou worden en een nieuwe sportaccommodatie gebouwd zou worden in de nieuwbouwwijk Groote Veen. Het is de vraag of dit in de huidige situatie nog steeds de meest optimale inzet is. Om hier inzicht in te krijgen is reeds een onderzoek uitgezet om een actueel beeld te krijgen van de mogelijkheden en kosten van renovatie van sporthal de Marsch en dit af te zetten tegen mogelijke nieuwbouw.

Voor de gemeentelijke bibliotheken geldt dat het bibliotheekwerk is ondergebracht bij de Stichting Openbare Bibliotheek Tynaarlo. Het is de verantwoordelijkheid van deze stichting om binnen de financiële kaders invulling te geven aan het bibliotheekwerk.

Waarom komen we nu met dit voorstel?

Het college heeft bij haar aantreden in het voorjaar van 2014 aangekondigd het integraal accommodatiebeleid (IAB) te willen analyseren en herijken. Begin dit jaar is een feitelijke inventarisatie uitgevoerd van de stand van zaken van het IAB. Hieruit is gebleken dat het ambitieniveau van de IAB-plannen en het beschikbare budget niet met elkaar in evenwicht zijn.

De gemeente staat dan ook voor de opgave om de plannen voor haar accommodaties weer in balans te brengen met de financiële middelen die hiervoor beschikbaar zijn en/of vrij gemaakt kunnen worden.

In de notitie *“Accommodatiebeleid, kaders en scenario’s per kern”* wordt – rekening houdend met bovengenoemde opgave - een nieuw perspectief geschetst voor de aanpak van de verouderde accommodaties in de gemeente Tynaarlo.

Wat ging er aan vooraf

Het (Integraal) accommodatiebeleid kent een lange voorgeschiedenis. Kort na de gemeentelijke herindeling in 1998 bleek dat een flink aantal gemeentelijke gebouwen in matige staat verkeerde. Hiernaar werd in 2004-2006 onderzoek gedaan. Op basis van de onderzoeksresultaten werd geadviseerd om veel van deze gemeentelijke gebouwen te vervangen door nieuwbouw. Hiervoor werden per dorp accommodatieplannen opgesteld. Deze plannen werden ondergebracht onder de paraplu (het programma) Integraal Accommodatie Beleid (IAB).

Het doel van het IAB was te komen tot een ‘zo doelmatig mogelijke huisvesting van activiteiten op het gebied van welzijn, onderwijs en sport’. Om dit te bereiken werd ernaar gestreefd zoveel mogelijk verschillende functies – zoals een basisschool, kinderopvang, sportzaal, bibliotheek en buurthuis – in één gebouw onder te brengen. Belangrijkste argumenten hiervoor waren de inhoudelijke versterking en de mogelijkheid een betere en voordeligere exploitatie te realiseren.

In de praktijk blijken plannen – onder andere door de beoogde verbinding van deze verschillende functies/partijen - moeizaam tot ontwikkeling te komen. De rekenkamercommissie heeft hier een kritisch rapport over geschreven (zie ook bijlage 4). Bovendien veranderde in de tussentijd de financiële situatie van de gemeente; onder meer door bezuinigingen en taakverschuivingen vanuit het Rijk.

Hoe informeren we de inwoners?

De resultaten van de inventarisatie zijn besproken met de raadsleden en participanten. Men is gevraagd met ideeën te komen voor een nieuwe invulling van het accommodatiebeleid. De ingebrachte ideeën en denkrichtingen zijn betrokken bij het opstellen van de notitie *“Accommodatiebeleid, kaders en scenario’s per kern”*.

Op 21 mei jl. heeft het college haar ideeën voor de nieuwe koers gedeeld met de betrokken participanten. Zowel tijdens de bijeenkomst zelf als na afloop hebben participanten hierop gereageerd. Hun reacties zijn meegenomen in voorliggende notitie.

Wanneer gaan we het uitvoeren?

Na instemming van de raad zal:

- besluitvorming HVP 2015 en HVP 2016 worden voorbereid op basis van de in de notitie *“Accommodatiebeleid, kaders en scenario’s per kern”* gepresenteerde kaders / lijn, zijnde het beschikbaar stellen van het normbedrag voor nieuwbouw van de basisscholen in Vries, Tynaarlo en Eelde-Paterswolde. Planning is dat dit 1 oktober 2015 ter besluitvorming aan uw raad wordt voorgelegd. Ter voorbereiding op deze besluitvorming zullen in overleg met de schoolbesturen de cijfers en aannames die onder de normberekeningen liggen worden fine getuned en (proces)afspraken gemaakt over onder meer de benodigde flexibele schil (tijdelijke lokalen) en eventuele tijdelijke huisvesting tijdens de bouw. Hierbij zullen we ook de inzichten betrekken naar de verkenning om kindcentra mogelijk te laten realiseren door een particuliere belegger.

Daarnaast zal:

- onderzoek uitgezet worden naar de mogelijkheden en kosten van renovatie gymzaal Tynaarlo versus nieuwbouw;
- onderzoek uitgezet worden naar de staat van onderhoud van de schoolgebouwen van obs de Schuthoek en CBS Jonglaren;
- voor de sportaccommodaties in Eelde-Paterswolde is reeds een onderzoek uitgezet. Het bureau is gevraagd een actueel beeld te schetsen van de mogelijkheden en kosten (investering en exploitatie) van renovatie van sporthal de Marsch en dit af te zetten tegen mogelijke nieuwbouw.

Op basis van bovengenoemde onderzoeken en de koers zoals geschetst in de notitie '*Accommodatiebeleid, kaders & scenario's per kern, gemeente Tynaarlo, juni 2015*' wordt een dekkingsvoorstel voorbereid voor het accommodatiebeleid. Deze zal nog in 2015 aan uw raad worden voorgelegd. Op basis hiervan kan vervolgens per kern, per accommodatie een concreet investeringsvoorstel aan uw raad worden voorgelegd.

Daarnaast wordt in 2016 één integraal plan opgesteld voor Zuidlaren, waarbij alle verouderde accommodaties in deze kern worden betrokken.

Hoe zijn de financiën opgebouwd?

De notitie '*Accommodatiebeleid, kaders & scenario's per kern, gemeente Tynaarlo, juni 2015*' geeft een nieuwe koers voor de invulling van het accommodatiebeleid.

Omdat een aantal zaken nog om nader onderzoek vragen, is het op dit moment niet mogelijk om een concreet perspectief te schetsen voor alle accommodaties. In het verlengde hiervan kan dus ook nog geen complete, concrete kostenraming worden gegeven.

In de notitie wordt voor het onderdeel onderwijshuisvesting in de kernen Vries, Tynaarlo en Eelde-Paterswolde wel globaal inzicht gegeven in de kosten van onderwijshuisvesting. Van belang hierbij is op te merken dat nog niet alle gemeentelijke verplichtingen op geld te zetten zijn; zoals:

- de financiële middelen die nodig zijn om de scholen in Zuidlaren passend te kunnen huisvesten;
- huisvesting van tijdelijke groepen; *Toelichting*: de normbedragen zijn geënt op de permanente huisvestingsbehoefte van scholen (het aantal groepen dat volgens de leerling prognoses 15 jaar of langer aanwezig is). De gemeente heeft ook een zorgplicht voor de groepen die langer dan 3 en korter dan 15 jaar worden voorzien; hierbij kan gezocht worden naar maatwerkoplossingen.
- tijdelijke huisvesting tijdens de bouw; de gemeente is verplicht deze kosten te vergoeden; op dit moment is niet duidelijk waar deze tijdelijke huisvesting wel/niet nodig is.
- investeringen in de binnensportvoorzieningen; zowel de maatregelen die nodig zijn in kader van huisvestingsplicht gymonderwijs, als de maatregelen die nodig/gewenst zijn om te voorzien in passende huisvesting voor de sportverenigingen.
- taakstelling sport/IAB: in de perspectievennota 2014 is een taakstelling opgenomen op het onderdeel sport van € 205.000 (v.a. 2017). Mogelijkheden zijn vooral gezien in het bouwen van één sporthal en twee gymzalen in Eelde – Paterswolde (i.p.v. de geplande dubbele sporthal) en in renovatie van de gymzaal in Tynaarlo in plaats van nieuwbouw. De taakstelling is overgenomen in de gemeentelijke (meerjaren)begroting (november 2014). Uit de inventarisatie IAB is echter duidelijk geworden dat er onvoldoende budget is voor de wettelijke taak inzake huisvesting voor sportonderwijs. Dus een extra bezuiniging op sport lijkt op dit moment niet realistisch. Dit is een aandachtspunt.

Op dit moment heeft de gemeente onvoldoende middelen voor het accommodatiebeleid beschikbaar om aan haar zorgplicht op het gebied van onderwijshuisvesting te voldoen. Er moet gezocht worden naar mogelijkheden extra financiële ruimte te creëren voor het accommodatiebeleid.

Er zijn een aantal mogelijke maatregelen te bedenken om het voor het accommodatiebeleid beschikbare budget te vergroten of de lasten te verlagen. Het is echter van belang de financiële opgave voor het accommodatiebeleid ook te plaatsen in het bredere perspectief van de gemeente Tynaarlo; ook voor de centrumplannen, (het onderhoud van) de wegen en de transitie staat de gemeente voor grote (financiële) opgaves. Vanuit dit perspectief moet bij de perspectievennota en de begroting bepaald worden hoe invulling te geven aan bovengenoemde opgaves.

Naast de algemene financiële situatie en het algemene financiële beleid van de gemeente, hebben we te maken met financiële spelregels die specifiek voor het accommodatiebeleid gelden.

Mogelijke denkrichtingen om extra financiële ruimte te creëren, zijn:

- voor de kleine kernen te kiezen voor een incidentele dekking: mede vanwege de verwachte (voortzetting van de) krimp is het de vraag of er over 60 jaar nog wel scholen zijn in de kleine kernen. Het is verdedigbaar om deze lasten incidenteel te dekken en de komende decennia de ontwikkelingen te monitoren (voor o.a. de MFA's in Yde en Zeijen).
- voor de grote kernen te kiezen voor gedeeltelijke structurele en gedeeltelijke incidentele dekking: deze maatregel past in hoofdzaak in de beleidslijn om structurele lasten structureel te dekken. Vanwege de verwachte (voortzetting van de) krimp is het verdedigbaar een (nog nader te bepalen) deel van de investering incidenteel te dekken (voor o.a. MFA Borchkwartier).

Deze denkrichtingen zullen worden meegenomen in het op te stellen dekkingsvoorstel dat in de loop van dit jaar aan uw raad zal worden voorgelegd.

Burgemeester en wethouders van Tynaarlo,

drs. M.J.F.J. Thijsen,

burgemeester

mr. J. Th. van Nieukerken,

gemeentesecretaris